पुलले उकासेको जीवनस्तर

दहिझोडा पुल बनेर सञ्चालनमा आएपछी उर्मिला खत्रीको पसल निकै चलेको छ । खत्रि दैनिक जसो छोरालाई खोला पारीको स्कुल पठाए पछि आफ्नो पसलमा जानुहुन्छ र व्यवसाय को शुरुवात गर्नुहुन्छ । पुल बन्नुभन्दा अगाडि कुनै पसल थिएन भने अहिले पुल वारी पारीको मानिसहरु पसलमा आएर आवश्यक सामान खरिद गर्ने र चटपट्टेको स्वादको मज्जा लिने गरेका छन् । खत्री दैनिक जसो रु. ८०० गरी महिनाको लगभग २०,०००।- कमाउनुहुन्छ । व्यवसायका लागी आवश्यक पर्ने सामान पुल भएर पसलमै डिलरका गाडी वाट ल्याईदिन्छ । उता श्रीमान् खेतिपाती वाट वर्षभरी लाई खान पुर्याई त्यो वाहेक पशुपालन वाट दैनिक ५ लीटर दुधबेच्नुहुन्छ जुन चाँही पुल पारीको बजारबाट घरमै गाडीले कलेक्शन गर्न आउछ । दुध वाट महिनाको लगभग रु. ५०००।- कमाई हुन्छ भने खसी बोका बेचेर वर्षको रु.५०,०००।- आम्दानी हुन्छ । यस्ता आम्दानीबाट बन्धक भएको जग्गा पनि अब छिटै उकास्ने बताउनु हुन्छ, उर्मिला खत्री ।

फोटोः उर्मिला खत्रीका र उनको पसल

यो पुल सञ्चालनमा आएपछि उर्मिला खत्री ईलामको बरबोटेवाट बसाई सराई भएर जग्गा बन्धकी हाली दहिझोडा पुलको वाँया पट्टिको गाऊमा श्रीमान्, छोरा र आफु गरी ३ जनाको परिवारमा बस्दै आईरहनुभएको छ । पुलको छेऊमै आफु एउटा कठघरा (काठको घर) पसल बनाएर खुद्रा किराना पसलको साथै चटपट्टे व्यवसाय गर्नुहुन्छ । श्रीमान्ले १० कट्ठा जग्गामा खेतीपाती र १ गाई र ५ ओटा खसी बोका पालेका छन । पुल निर्माणको कारणले नै उनको छोरा ४ कि.मी. दुरीमा रहेको दुर्गापुर उच्च मा.वि.मा कक्षा १ मा अध्ययन गर्न सम्भव भएको छ । पुल वनी सकेपछि स्कुल वस घर अगाडि वाटै लिन र पुर्याउन जाँदा निकै सजिलो भएको छ, उनी बताउँछिन ।

खोलाबाढीले सखाप पारेको आफ्नो जग्गा जमीन छाडी बसाइसरी गएका नन्दलाल ढकाल सोही ठाँऊमा पुनः फर्केर बस्न पाउँदा र पुल बनेपछि सबै सुविधा उपभोग गर्न पाउँदा स्वर्ग जस्तो अनुभुती भएको बताउनु हुन्छ । २०२६ साल तिर नन्दलाल ढकाल पहाड वाट बसाई सरेर दहिझोडामा जंगल फडानी गरेर ५ बिघा जतीमा घर जग्गा बनाएर खेतीपाती गर्न थाले । तर बि.स. २०२७ साल तिर खोलो जग्गा भएको ठाँऊवाट बग्न थाल्यो र १.५ बिघा जग्गा छोडेर बाँकी सबै बगाएर लगिदियो । बि.स. २०३६ साल तिर नापी आयो र आफुले भोग चलन गर्दै गरेको जग्गा नापी गराई खेतीपाती गरेर गुजार गर्दै आएकाथिए । बिडम्बना त्यो साल नै वहांको श्रीमती वित्नु भयो । पुनः बि.स. २०४९ सालमा बाढीले बाँकी रहेको १.५

दहिझोडा पुल, अर्जुनधारा न.पा. वडा नं. ४, झापा

बिघा जग्गा र घर समेत खोलाले बगाएर लगिदियो । त्यसपछि कुनै उपाय नलागेपछि विरक्तिएर आफु, छोरा र बुहारी सहित ३ जना नै बसाई सराई गरी काठमाण्डौको ऐलानी जग्गामा टहरो बनाई मजदुरी गरी १८ वर्ष बस्नु भयो । जसोतसो गुजार चलाएर बस्नुभएको थियो । आफु बसाई हिडेको दहिभ्रmोडामा बाटो खोलेको र खोलामा पुल तथा खोला नियत्रण गर्ने कुरा सुन्नमा आएकोले फेरी आफ्नै ठाऊँमा पुनः काठमाण्डौ बाट बसाई सरेर आफु, बुहारी र नातीनी गरी ३ जना आएर र आफ्नो जग्गामा घर बनाएर बस्न थाल्नुभयो । खोला बग्ने बाहेक अन्य ठाँऊमा पुनः खेतीपाती गर्न शुरुभयो । ` । वहांहरु खेतीपाती वाहेक १ गाई र ६ थान बाख्रा पाल्दै आउनुभएको छ । नातिनीले पुल पारी दुर्गापुर वाट १२ कक्षा पास गरीसकिन भने भने नाती ६ कक्षामा अध्ययनरत छन । नन्दलाल वर्षभरीमा आफ्नो घरपरिवारको खर्च व्यवस्थापन गरेर ५० देखी ६० हजार जति अन्न वाली तथा बाख्रा बेचेर आम्दानी गर्छन ।

दहिभ्रmोडा पुल बाट क्रस हुँदै गरेको एम्बुलेन्स

पुल नहुदा त्याँहाका बासिन्दाहरु बजार जान, स्वास्थ्य उपचार को लागी, प्रशासनिक कार्यको लागि, बच्चाहरुलाई स्कुल पढाउन, घाँस दाउरा गर्न, आफ्नो उत्पादन बिक्री गर्न निकै समस्या थियो । कुनै कामको सिलसिलामा पारी गएर फर्किदा बाढी आयो भने पारी तिरै वस्नु पर्दथ्यो । कुनै बिरामी सारो परेको बेलामा जोखिम मोलेर ५, ६ जना मिलेर बोकेर खोला वाटै पारी पुर्याउनु पर्दथ्यो । हाल पूल निर्माण सकेछी कालोपत्रे सडक समेत बनिसकेको ले खोला वारीपारीको जनजीवन सहज भएको छ ।

तयार गर्ने :
श्याम सुन्दर चौधरी
टी.एस.एस.ओ.
पि.आर.बी.एस.यू. / पुर्वाधार विकास कार्यालय, झापा
असोज २०८०